

Nr 340.

Av herr **Jeppsson**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 50, angående försvarsväsendets ordnande.

Sedan Kungl. Maj:ts proposition nr 50, angående försvarsväsendets ordnande, bland annat beträffande övergångsförhållandena för manskap begränsat den ersättning, som till personal med fyra tjänstår och därutöver bör utgå, till de i tabellen sid. 184 angivna summorna, synas dess övergångsförhållanden värda särskild uppmärksamhet i fråga om den äldre personalen, särskilt familjeförsörjare.

Enligt det föreliggande organisationsförslaget kommer manskapsstyrkan i förhållande till 1914 års härordning att minskas med 7,658 nummer, varav 891 furirer. Det kan ifrågasättas, huruvida icke just de äldre av dessa furirer eller sådana med 10 tjänstår och därutöver på grund av statsintressets och billighetens fordringar borde beredas en högre ersättning än den i propositionen upptagna, så att de i likhet med officers- och underofficerskårerna blevo uppförda på övergångsstat inom begränsad tid, exempelvis en femårsperiod.

Till en början synes den skarpa gränslinje, som propositionen uppdrager mellan underofficerare och manskap i realiteten innebära en stor — ehuru oavsiktlig och av förhållandena skapad — orättvisa, när befodringsmöjligheterna vid respektive regementen och kårer på grund av omständigheternas makt gynnar den ene och missgynnar den andre av två eller flera aspiranter, som alla kunna vara lika förtjänte. Så finnes ett flertal regementen, där befodran till sergeant på stat ägt rum efter endast en tjänstetid av sex till nio tjänstår, i ett fall till och med efter endast tre tjänstår, under det att medeltalet tjänstår vid nämnda befodran till sergeant å stat utgör $10\frac{1}{5}$ år och medelsiffran för vederbörandes levnadsålder 31.5 år.

Erhållandet av sergeants konstitutorial föregås i flertalet fall av ett förordnande till sergeant över stat, då vederbörande i lönehänseende alltjämt tillhör manskapet. Enligt senast tillgängliga rullor finnas vid armén 79 dylika sergeanter över stat, med i medeltal en tjänstetid vid förordnandet av $11\frac{1}{3}$ år. Beträffande denna personalgrupp kan man med bestämdhet påstå, att den inriktat sig på längre tids anställning vid krigsmakten och att den varit därför avsedd. Att med en ersättning, motsvarande endast två års lön skilja dessa de äldsta och dugligaste av manskapet från krigsmakten, torde icke kunna anses skäligt, billigt eller rättvist.

Därmed kan man emellertid svårligen stanna, enär dessa förordnanden bero av vederbörande chefs gottfinnande, inom ramen av de särskilda bestämmelser, som möjliggöra förordnanden av sergearter över stat till ett antal, motsvarande högst 10 procent av underofficerskårens vid regementet (kåren) numerär. En granskning av tillgängliga rullor ger vid handen, att åtskilliga chefer (omkring 20) alls icke utnyttjat förefintlig möjlighet, medan flertalet (omkring 30) vid respektive truppförband förordnat en till sju sergearter över stat.

På grund av det ovan anförda, synes alltså rättvist och billigt, att med bortseende från de mer eller mindre gynnsamma omständigheter, som skjutit fram den ene och hållit tillbaka den andre, ägna uteslutande uppmärksamhet åt det faktum, att det äldre underbefälet — ehuru icke bundet med annat än vanligen ett-årskontrakt — likväl tillhör den kategori, som icke blott inriktat sig på en längre tids anställning vid krigsmakten, utan framför allt redan i stor utsträckning fullgjort denna tjänst.

Närslutna tabell ger en ungefärlig översikt av ställningen för furirer med 10 tjänstår och därutöver. Begränsningen nedåt (10 tjänstår) synes lämplig med hänsyn till det antal tjänstår, som genomsnittligt erfordras för att vinna befordran såsom sergeant på stat ($10\frac{1}{5}$) år. Här åsyftat underbefäl har tjänat detta antal år som minimum, medan många ha en tjänstetid av 15—16 år. Bland dessa senare befinna sig just de sergearter över stat, om vilka ovan talats. För ett kvarstannande ha de måst söka kungl. dispens, varvid vederbörande chefer kunnat tillstyrka dessa ansökningar uteslutande med hänsyn till möjligheten att inom en snar framtid kunna befordra sökanden till underofficer på stat.

För samtliga gäller, att de innehaft anställning vid krigsmakten under den tioårsperiod av sitt liv, då andra medborgare utbildas för sitt blivande yrke. Samtliga, även de yngsta, närma sig 30-årsåldern, och medeltalet levnadsår för ifrågavarande furirer utgör 31.7, en siffra, som praktiskt taget kan sättas lika med den genomsnittliga levnadsåldern för kategorien yngste sergeant på stat (31.5 år). Gent emot den åskådning, som vill göra sig gällande, att dessa furirer icke avsett eller avsetts för längre tids anställning, torde kunna anmärkas, att vederbörande helt visst aldrig kvarstannat i tjänst så pass länge och ej heller av respektive chefer erhållit tillstånd härtill, utan förvägrats rekapitulation, såvida icke tjänsten vid krigsmakten för dem blivit ett yrke. Ett talande exempel bland flere andra erbjuder Hälsinge regemente (I. 14), med 20 furirer av åsyftad kategori, inom vilken medeltalet av levnadsåldern utgör 34 år. Skånska husarregementet och Vendes artilleriregemente lämna var för sig för sitt truppslag lika sorgligt lysande exempel.

Givetvis är det stora flertalet av dessa furirer familjeförsörjare, vadan de sociala och ekonomiska vådorna av ett alltför våldsamt ingripande i deras tilltänkta framtid såsom krigsmän torde ligga i öppen dag. Någon statistisk belysning av detta synnerligen betydelsefulla spörsmål kan i

närvarande stund icke givas, men sannolikhetsberäkningar tala för att omkring 400 av ifrågavarande 536 furirer ingått äktenskap.

Med hänsyn till det ovan anförda får jag vördsamt hemställa,

det riksdagen ville besluta, att ersättning till man-
skap vid armén med 10 tjänstår och därutöver måtte
utgå under en tid av 5 år, räknat från erhållet av-
sked ur tjänst i samband med försvarsväsendets om-
organisation, och med en årlig summa motsvarande
innehavd lön enligt A-ort.

Stockholm den 19 mars 1925.

Ola Jeppson.

Bilaga 1.

T a b e l l

ntvisande antalet furirer vid arméns truppförband med 10 tjänsteår och därutöver, ävensom medeltalet av tjänsteårsgruppernas levnadsålder.

Rege- mente (kår)		A n t a l t j ä n s t e å r						
		10	11	12	13	14	15	16
I. 1	antal furirer	—	—	—	—	—	—	—
	levnadsålder	—	—	—	—	—	—	—
I. 2	antal furirer	2	—	—	—	—	—	—
	levnadsålder	29	—	—	—	—	—	—
I. 3	antal furirer	1	3	4	1	—	1	—
	levnadsålder	28	31	31	32	—	34	—
I. 4	antal furirer	1	3	3	4	2	—	—
	levnadsålder	28	30	30	32	32	—	—
I. 5	antal furirer	4	6	—	—	—	—	—
	levnadsålder	27	31	—	—	—	—	—
I. 6	antal furirer	7	7	2	—	—	1	—
	levnadsålder	28	29	31	—	—	32	—
I. 7	antal furirer	1	6	3	—	1	1	—
	levnadsålder	27	28	29	—	31	29	—
I. 8	antal furirer	9	—	3	1	2	—	—
	levnadsålder	30	—	31	32	32	—	—
I. 9	antal furirer	3	2	3	4	1	—	—
	levnadsålder	28	29	30	33	32	—	—
I. 10	antal furirer	4	1	—	2	—	1	—
	levnadsålder	29	31	—	33	—	34	—
I. 11	antal furirer	6	2	1	1	—	—	—
	levnadsålder	29	29	28	29	—	—	—
I. 12	antal furirer	1	2	1	2	6	—	—
	levnadsålder	28	29	29	33	32	—	—
I. 13	antal furirer	5	3	2	3	1	—	—
	levnadsålder	30	31	32	32	34	—	—
I. 14	antal furirer	5	7	3	3	—	1	1
	levnadsålder	30	33	32	35	—	35	38
I. 15	antal furirer	4	1	1	—	—	—	1
	levnadsålder	27	32	29	—	—	—	33
I. 16	antal furirer	3	6	4	3	1	—	—
	levnadsålder	29	29	30	33	34	—	—
I. 17	antal furirer	2	5	4	—	—	—	—
	levnadsålder	28	31	31	—	—	—	—
I. 18	antal furirer	10	1	3	—	—	—	—
	levnadsålder	28	27	31	—	—	—	—
I. 19	antal furirer	4	4	2	3	1	1	—
	levnadsålder	30	28	32	30	30	34	—
I. 20	antal furirer	3	3	3	—	2	—	—
	levnadsålder	31	30	31	—	33	—	—
I. 21	antal furirer	7	3	4	1	—	2	—
	levnadsålder	30	31	28	32	—	32	—

Rege- mente (kår)		A n t a l t j ä n s t e å r						
		10	11	12	13	14	15	16
I. 22	antal furirer.....	1	6	9	3	1	—	1
	levnadsålder.....	25	30	29	31	33	—	35
I. 23	antal furirer.....	2	—	4	—	—	1	—
	levnadsålder.....	27	—	29	—	—	32	—
I. 24	antal furirer.....	5	2	—	—	1	—	—
	levnadsålder.....	29	31	—	—	35	—	—
I. 25	antal furirer.....	8	4	2	1	—	1	—
	levnadsålder.....	29	31	31	33	—	30	—
I. 26	antal furirer.....	2	7	4	—	1	1	—
	levnadsålder.....	26	29	30	—	34	35	—
I. 27	antal furirer.....	5	4	1	2	3	1	—
	levnadsålder.....	27	31	30	32	33	29	—
I. 28	antal furirer.....	8	2	3	3	1	—	1
	levnadsålder.....	29	32	32	32	34	—	36
K. 1	antal furirer.....	—	2	—	—	—	—	—
	levnadsålder.....	—	29	—	—	—	—	—
K. 2	antal furirer.....	2	—	—	1	—	—	—
	levnadsålder.....	29	—	—	34	—	—	—
K. 3	antal furirer.....	2	1	1	—	—	—	—
	levnadsålder.....	30	32	31	—	—	—	—
K. 4	antal furirer.....	5	4	—	1	2	—	—
	levnadsålder.....	29	30	—	28	32	—	—
K. 5	antal furirer.....	8	6	2	6	1	1	1
	levnadsålder.....	29	31	29	32	32	32	34
K. 6	antal furirer.....	8	9	5	—	1	—	—
	levnadsålder.....	29	31	32	—	32	—	—
K. 7	antal furirer.....	5	1	1	—	—	—	—
	levnadsålder.....	30	30	29	—	—	—	—
K. 8	antal furirer.....	3	1	—	—	—	—	—
	levnadsålder.....	28	28	—	—	—	—	—
A. 1	antal furirer.....	1	5	—	—	—	—	—
	levnadsålder.....	28	30	—	—	—	—	—
A. 2	antal furirer.....	9	3	2	—	—	—	—
	levnadsålder.....	29	30	30	—	—	—	—
A. 3	antal furirer.....	6	5	2	5	5	5	—
	levnadsålder.....	29	31	30	31	32	34	—
A. 4	antal furirer.....	5	—	2	1	—	—	—
	levnadsålder.....	29	—	30	27	—	—	—
A. 5	antal furirer.....	4	5	2	1	—	—	—
	levnadsålder.....	29	30	30	31	—	—	—
A. 6	antal furirer.....	5	6	5	2	—	—	—
	levnadsålder.....	29	30	30	31	—	—	—
A. 7	antal furirer.....	—	1	1	—	—	—	—
	levnadsålder.....	—	31	32	—	—	—	—
A. 8	antal furirer.....	—	3	—	1	—	—	—
	levnadsålder.....	—	31	—	30	—	—	—
A. 9	antal furirer.....	1	1	—	—	—	—	—
	levnadsålder.....	26	30	—	—	—	—	—
A. 10	antal furirer.....	3	1	1	—	—	—	—
	levnadsålder.....	28	30	31	—	—	—	—

Rege- mente (kår)		A n t a l t j ä n s t e å r						
		10	11	12	13	14	15	16
Ing. 1	antal furirer.....	1	1	—	—	—	—	—
	levnadsålder.....	32	31	—	—	—	—	—
Ing. 2	antal furirer.....	1	1	—	—	—	—	—
	levnadsålder.....	30	28	—	—	—	—	—
Ing. 3	antal furirer.....	—	—	—	—	—	—	—
	levnadsålder.....	—	—	—	—	—	—	—
Ing. 4	antal furirer.....	—	—	—	—	—	—	—
	levnadsålder.....	—	—	—	—	—	—	—
T. 1	antal furirer.....	—	—	—	—	—	—	—
	levnadsålder.....	—	—	—	—	—	—	—
T. 2	antal furirer.....	—	—	—	—	—	—	—
	levnadsålder.....	—	—	—	—	—	—	—
T. 3	antal furirer.....	2	—	—	—	—	—	—
	levnadsålder.....	29	—	—	—	—	—	—
T. 4	antal furirer.....	—	—	—	—	—	—	—
	levnadsålder.....	—	—	—	—	—	—	—
T. 5	antal furirer.....	—	—	—	—	—	—	—
	levnadsålder.....	—	—	—	—	—	—	—
T. 6	antal furirer.....	1	—	—	—	—	—	—
	levnadsålder.....	30	—	—	—	—	—	—
Int.	antal furirer.....	1	2	3	—	—	—	—
	levnadsålder.....	28	29	31	—	—	—	—
Summa summarum		186	148	96	55	33	18	5
Levnadsålder (medeltalet)		29	30.4	29.5	32	32	32.5	35